

DELAVSKA POLITIKA

Izkaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.

Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Ne frankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega značaja stane beseda Din 1.— V oglašnem delu stane petina enostopna vrsta Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša mesečno Din 10.—, za tuzemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 102

Sreda, 25. decembra 1935

Leto X

Božič — svet brez srca!

Zima pritiska — Pred večjo nezaposlenostjo

Oglejmo se po svetu!

Kriza je povzročila splošno bedo v plasteh delovnih ljudi, ker jih je milijone brez kruha, brez strehe. V Evropi, zlasti tudi pri nas, povzročajo sankcije porast števila nezaposlenih. Ni pa to dovolj. Povsod se poleg tega vodi tudi politika zniževanja plač. V velikem delu, tudi pri javnih delih, so mezde tako nizke, da ne zadoščajo niti za prehrano, kaj šele za druge življenjske potrebščine. Kapitalizmu se pušča svoboda, da znižuje mezdo in celo podpira se ga s pasivnostjo in zgleodom, da čimbolj eksploatira delavstvo in konzumente. Ne trdimo sicer, da je temu kriv domači kapital, ne, krivo je verižništvo mednarodnega kapitala, ki hoče na ta način izprešati iz narodov odškodnino za vojno, ki jo je sam povzročil in hotel imeti.

Strašne božiče, strašne zime je pripravil delavstvu vseh narodov največji verižnik mednarodni kapitalizem, ki se igra z usodo držav in narodov.

Pojav velike bede med narodi nas je prvotno vznemirjal. Imeli smo mnogo besed sočutja in skrbi, kako bi bedo odpravili. Danes pa le še čitamo zglede bede, jeremijade o bedi. Splošna javnost je pa flegmatična, mrzla, gluha. Nihče kategorično ne pove, da je država kot uprava socialne edinice, dolžna poskrbeti, da se v državi socialna enakopravnost smatra kot temelj politike.

Proti Italiji se sedaj izvajajo sankcije, o katerih ne vemo, kakšne posledice bodo imele. Nedvomno pa je, da izgubi 60.000 lesnih delavcev zaslužek. Kriza nastopa, vleče se mogoče par let, posledice pa nas lahko tepe desetletja. Kdo ve, kako se bodo razvijali politični odnosi, kdo ve, če ne pripravljajo nove vojne v Evropi?

Prizadete so pa tudi druge stroke delavstva in nameščencev. Lahko trdimo, da bodo sankcije povečale število nezaposlenih za 150 do 200.000. To pomeni pri nas, 1.

katastrofalen udarec za delavstvo.

Tak »sveti mir«, tak božič, tako novo leto, tako zimo imamo!

V našem državnem proračunu so predvideni mnogo premajhni krediti za socialno skrbstvo. Za to je potrebno, da se takoj dovoli izredni kredit zaradi povečane nezaposlenosti za tekoče leto in v novem proračunu, o katerem se bo razpravljalo v narodni skupščini že bodoči mesec vstavijo primerni potrebni krediti.

Sredi januarja prične zborovati narodna skupščina. Dolžnost poslancev je, če imajo kot socialnega čuta, da poiščejo potrebne kredite, ki se lahko dobe pri bogatih kapitalistih in družbah, ki so doslej izmogavali ogromne dobičke in jih izmogavajo še danes iz naroda.

Iz notranje politike

Tej narodni skupščini pa je usojeno še daljše življenje. Vsaj smo zadnjič že napovedali, da je dobil skupščinski predsednik Čirič v JRZ važnejšo vlogo in postal njen ugleden član. Sedaj pa smo že slišali, da bo Čirič osebno organiziral JRZ v Vojvodini, pričel bo v Novem Sadu, k.

Proti fašistični osvojevalni vojni

S seje protivojne komisije socialistične delavske internacionale in mednarodne strokovne zveze dne 17. decembra t. l. v Parizu, ki je sprejela resolucijo naslednje vsebine:

Usodna ura za Društvo narodov. Odločiti se mora, ali naj postanejo njega pravila resnica, ali naj pride zgodovinski preokret, ki pomeni prepoved in kaznovanje vsakršnega poizkusa osvojevalne vojne, ali pa naj se človeštvo vrne nazaj k staremu sistemu roparskih vojn.

Predlog Hoare-Laval sloni na starih načelih imperialistične osvojevalne politike, obljublja, kar je ugotov-

vil ves svet, napadalcu za čimni prelom pakta Društva narodov nagrado z novo deželo in gospodarskim vplivom.

Protivojna komisija MSZ in SDI, ki je zborovala 17. decembra t. l. v Parizu, pozivlja Društvo narodov in vse njega članice, da ob tej odločilni uri neomahljivo vztrajajo na odločilnih sankcijah proti imperialističnemu napadu, ki ga je izzval italijanski fašizem. MSZ in SDI sta vedno in ponovno izražala voljo mednarodnega delavskega razreda in sankcije proti kršilcu miru podpirali z vsemi pomočki, ki so jim na razpolago.

Kdo naj da za nezaposlene?

Ne milosti — pravico hočemo!

Zimska pomožna akcija je danes omejena pri nas le na kraje. Če Ljubljana zbere 50.000 Din, ki šteje 60 tisoč prebivalcev, pomeni to, prvič, da se zbirki ni odzvala srčno, drugič pa, da za take zbirke prispevajo oni, ki morda le težko pogrešajo dinar. Take akcije torej ne morejo olajšati niti sorazmerno velike bede, ki danes vlada med dalje časa nezaposlenimi in onimi delnimi zaposlenci, ki so pri javnih delih in drugod prejeli po 16 do 20 Din dnevne plače. Zakaj tudi ti so prav tako izčrpani in nagli kakor nezaposleni.

Poziv na dobroščnost ima torej pri zbirkah, kakor opažamo zlasti letos, vedno manj odziva. Nezaposlene se pa pušča usodi, ki naj svojo bedo premagajo kakor vedo in znajo.

Problem nezaposlenosti tudi pri nas ni malenkost. Nihče ne bi smel malomarno prezreti ta problem. Na konferencah, po shodih sicer omenjajo nesrečne nezaposlene, ki so žrtev popolnoma nesposobnega družabnega reda. V naši državi je teh nesrečnikov okoli 300.000, z

rodbinami morda trikrat toliko. Ti so vsi žrtev »gospodarske krize«, kar znaša minimalno 8 do 9 odstotkov prebivalcev.

V mnogih državah, kakor v Čehoslovaški, dovoljujejo v omiljenje posledic nezaposlenosti ogromne vsote iz državnih sredstev. Izvršujejo ogromno javnih del, pri katerih dobivajo delavci normalne mezde.

Ob tem se pa ne moremo niti tolažiti s slabo žetvijo ali drugo življenjsko nepriliko, ki jo je povzročila višja sila, češ bog je dal, bog je vzeti! ker je nezaposlenost le posledica slabega gospodarstva.

S tem je pa že tudi povedano, kje je treba vzeti sredstva za pomoč nezaposlenim v bedi.

Mogoče je le dvoje: ali izpremeniti gospodarstvo po načelu: pravica do dela in kruha za vsakogar, ali pa obremenitev skupnosti ob pravični progresiji z ozirom na imetje in prejemke.

To zahtevajo delavci in nameščenci!

Pokopan „mirovni predlog“

Angleško-francoske »mirovne ponudbe«, s katerimi naj se napadalki odstopijo velika abesinska ozemlja, so zbudila po vsem svetu ogorčenje. Nihče ni mogel razumeti, zakaj naj dobi napadalec premijo.

Vsa utemeljevanja z vojno nevarnostjo v Evropi. Kaj naj potem še pomeni mir v Evropi, če ga more rešiti samo žrtev Abesinije?

Mussolini pa ni pograbil predlo-

Krvavi boji v Afriki

Abesinci so ob koncu preteklega tedna začeli z ofenzivo ob reki Takazi. Napadli so italijansko armado v boku in uspešno prodrli do 50 kilometrov pred Aksum (sveto mesto Abesincev). Italijani so se umaknili v silnem neredu. V bojih je padlo mnogo Italijanov, pa tudi Abesinci javljajo velike izgube. Kako strašen je bil pokolj, sledi tudi iz tega, da so Abesinci vjeli samo 7 italijanskih vojakov, zato pa so jim ostavili bežeči

gov, marveč jih je lahko miselno preziral.

Društvo narodov v Ženevi je predloge tudi zavrnilo. Odgodilo je dotične sekcije ter s tem predloge, ki ne ustrezajo Društvu narodov odklonilo.

Angleška vlada, ki je poleg francoske kumovala znanim »mirovnim predlogom«, se je morala pritisku javnosti vdati. Odstopil je zunanji minister Hoare, predsednik vlade Baldwin je priznal napačno politiko.

Velika severna abesinska ofenziva.

Italijani mnogo vojnega materiala, med drugim tudi: 10 tankov, 28 strojnič, 2 velika avtomobila za prevoz čet, mnogo avtomobilov za prevoz previanta in pušk.

Abesinci ogrožajo italijansko posest Aksuma in Adu. Nadaljnje napredovanje pa bo imelo za posledico umik Italijanov iz Makale, ker operira abesinska armada že za hrbtom italijanske fronte pri Makali.

pretila industrijska kriza v Nemčiji, je napravila Rusija veliko naročilo industrijskih strojev. To priznava Nemčija sama.

P. J.:

Za enotno socialistično gibanje

Doba absolutističnih režimov v naši državi je brez dvoma povzročila v našem političnem življenju več zmede kakor pa jasnih opredeljenj. Ta pojav lahko opazujemo v gibanju in pribiranju meščanskih grup in političnih osebnosti. Organizira se razne nemožne grupacije z nedoločeni programi in neodrejenimi cilji, o katerih se ne ve, kje in kako bodo končale. Često so take grupacije le plod raznih ambicioznih in častihlepni osebnosti, ki same za se nič ne pomenijo in ničesar ne morejo doseči, žele pa, da jim drugi pripravijo teren, privedejo mase, da bi na ta način postali takozvani »voditelji« »novega in nekorrumpiranega »pokreta« i. t. d.

Taka in enaka grupiranja gotove osebe že dalj časa poizkušajo tudi med razrednim delavstvom. Pojavljajo se včasih tajno, včasih pa javno in izrabljajo vsako priliko, da se pokazejo med delavstvom, zlasti ob raznih prireditvah, shodih in slavnostih. Namen njihov je, odvrniti naše delavstvo od prave poti. Od teh apostolov nove taktike in boja smo bili do nedavno vajeni slišati klice na boj ne proti kapitalizmu in fašizmu, temveč proti socialnim demokratom, (ki so se vedno borili za dosego delavskih pravic, socialne zaščite in zavarovalne zakonodaje ter za spremembo obstoječnega gospodarskega reda), češ, da so ti sovražniki delavskega razreda i. t. d.

Tak in enak boj proti našemu gibanju je trajal nekaj let, pri nas in po vsej Evropi. Končal je s popolnim neuspehom za propagatorje tega boja, ker je socialistično oz. socialno demokratično gibanje povsod (razen v državah, v katerih je bilo i socialistično i komunistično gibanje s silo uničeno), ne samo vzdržalo vse napade, temveč tudi napredovalo.

Čim se je pokazalo, da se s takim načinom boja ne da uničiti našega gibanja, je bila vržena med delavstvo druga parola, parola po enotni fronti proletarijata proti kapitalizmu. Na te parole so naši forumi odgovorili, da enotnih front ne bo, ker so to nezdrave tvorbe (vsaj kot stalne forme pokreta) in da se naj namestu njih postavi enotne, na demokratični podlagi zgrajene organizacije delavstva, ker le številno in ideološko močne organizacije bodo kos težkim nalogam, ki nas čakajo. Ta naša parola je našla precej odmeva med delavstvom, ki je bilo do tedaj našim organizacijam nasprotno. Pridružilo se nam je mnogo novih borcev v poštenem boju za skupne interese.

Ta preokret na bolje pa ni po volji propagatorjem enotne fronte (po večini so to študenti in brezposelni intelektualci), ker so sami ostali zunaj in ne morejo v teh organizacijah igrati toliko zaželjene vloge »voditeljev«. Zato so začeli propagirati ne več »enotne fronte proletarijata«, temveč »fronte narodne svobode«. Pri nas v Dravski banovini pa »Slovensko fronto«, ki naj bi bila nekoliko bolj privlačna, kakor so bile prejšnje »fronte«. Prvi, z ameriško reklamo pripravljeni nastop »Slovenske fronte« je bil ob priliki občinskih volitev na Ježici pri Ljubljani, kjer je ta »fronta« izrabila listo, sestavljeno od strani razredno zavodnih delavcev, kmetov in obrtni-

kov (vsaj tako mislim) in jo proglašila za listo »Sloveske fronte«, katero je celo »Jutro« podpiralo (kar ni preveč laskavo in za volilce-delavce privlačno). Uspeh tega nastopa je bil kolosalen, kakor vsi dosegani nastopi teh frontarjev. (Volilnih števil nečem navajati, ker so že znane). Globoko sem prepričan, da bo ta šarlatanski način volilnega boja odprl oči marsikateremu poštemu in zavednemu delavcu, da bo spoznal, da v taki družbi nima ničesar iskati, še manj pa mora pridobiti na moči in ugledu delavski razred.

Gori navedenega nisem napisal z namenom, da bi kritiziral ali obsojal naše sodruge, ki so pri teh volitvah s poštemim socialističnim namenom sodelovali, nosili odgovornost in radi ljubezni do volilnega uspeha niso hoteli nastopiti proti izrabljanju tega volilnega boja od strani slovenskih frontarjev. Napisal sem to z namenom, da pravočasno opozorim naše delavstvo, da se v take situacije ne da več speljati in da vse take fronte takoj odkloni, sicer ne bo ježiški slučaj in »uspeh« zadnji te vrste.

Naloga in dolžnost razredno zavednega socialističnega delavstva je in bo, da povsod, kjer so pogoji dani in ob vsaki priliki nastopi samostojno, ker le samostojen nastop zbudi vero in zaupanje v zavednih delavcih in ugled pri pošteni demokratični javnosti. Niso in ne smejo biti izključeni dogovori in skupni nastopi v gotovih slučajih in za gotova in jasno določena vprašanja (boj za uvedbo demokracije, svobode, proti fašizmu i. t. d.). Ali, taki dogovori in skupni nastopi (ako te diktira položaj ali krajevna potreba), naj se sklepajo z organiziranimi grupacijami, ki na tako vprašanje vsaj principijelno enako gledajo (in ki v takih dogovorih ne iščejo osebnih ambicij ali zasledujejo kakšnih drugih namenov) ter nosijo svoji moči odgovarjajoče tudi odgovornost za posledice, za uspehe in neuspehe teh skupnih nastopov.

Mi smo bili vedno za samostojne nastope, povsod, kjer je bilo to mogoče. Samostojno smo nastopili tudi pri zadnjih občinskih volitvah in povsod dosegli lepe in tudi pozitivne uspehe. Take uspehe bomo brez dvoma imeli tudi v bodoče, ako bo naša taktika in politika jasno doloečna in čimbolj samostojna. Za bodočnost se nam ni treba bati. Ne pustimo, da kdo razredno delavstvo meša in bega z raznimi frontami. Prepričajmo razredno delavstvo, da edina njegova fronta mora biti v enotnih razrednih socialističnih organizacijah, da so vse druge fronte samo voda na mlin kapitalističnih interesov. Pustimo buržuazijo in njene agente, da se pod katerokoli krinko koljejo med seboj, delajmo za odstranitev vsega kar onemogoča združitev socialističnega delavstva v enotnih organizacijah. Kadar bodemo to dosegli, bo to najlepša fronta — skupnost socialističnih ročnih in duševnih delavcev, kmetov in obrtnikov.

Odpušanje delavcev

1500 delavcev na cesti

Lesna industrija je pri nas zaradi sankcij jako prizadeta zlasti v Bosni.

Podjetje »Ugar« je odpustilo 500 delavcev, »Feltrinelli« 500, »Varda« 200 in manjša podjetja okoli 300.

Plavž v Zenici je odpustil 1000 delavcev.

Strasne so te vesti sedaj po zimi, ki prihajajo od vseh strani. To je najhujše zlo za proletarca. Kdor še ni gladoval ali njegova rodbina, prezebal, ta težko vse to prav razume.

Za vse te nesrečnike se pa nihče ne briga, niti na najmanjšo pomoč se ne morejo zanašati.

Če je izvoz lesa popustil, ni še treba, da ti ljudje stradajo. Dovolj živim imamo v deželi. Pripravljene morajo biti na take katastrofe: država, banovine in občine!

In končno, tako se pač gospodarstvo ne boljša! Kaj! Narod naj umira brez dela in če dela s popolnoma nezadostno plačo!

Pred veliko rudarsko stavko v Angliji

Zveza angleških rudarjev je na svojem kongresu sklenila splošno stavko s 478.000 glasovi proti 28.000.

Vrše se že dalje časa pogajanja zaradi plač. Posredovala je tudi vla-

da. Organizacija bo še 13. in 20. januarja 1936 opozorila podjetnike na svoj sklep. Verjetno je še, da posredovanje odpravi nevarnost velike stavke.

Roosevelt o zavarovanju delavcev za starost

Roosevelt je državnik, ki vsaj deloma razume socialno dolžnost države moč ob takih pogojih, da ohranijo svobodno življenje ter nosijo glavo pokonci kot ameriški državljani.

To zahtevo je ponavljal tudi kot predsedniški kandidat 1932 in je najbrže pospešila njegovo volilno zmago. V volilni borbi je rekel na zborovanjih dne 18. oktobra v Buffalu in Rochesteru: »Če so starčki v bedi in v uboštvi, je za državo bolje, če preskrbi sredstva, da morejo ostati v krogu svojih rodbin in svojih sorodnikov, kakor če jih natlači v najlepših zavetiščih sveta.« Dne 19. oktobra je izjavil v svoji pittsburški spomenici: »Če glad in strašna beda v krogih naših sodržavljanov zahteva posebne fonde... se ne bom obotavljal, da povem ameriškemu ljudstvu resnico in mu priporočim v ta namen potrebne izdatke.«

Roosevelt je v Zedinjenih državah tudi res uvedel socialno zavarovanje razmeroma širokega formata.

Lep napredek svobodnih strokovnih organizacij v Srbiji

Po poročilu pokrajinskega odbora svobodnih strokovnih delavskih organizacij beležijo te kljub krizi v zadnjih letih jako lep napredek, ki ga kažejo te številke:

Leto	Članov	Prirastek
1931	3.465	—
1933	6.277	2.812
1934	9.010	2.733
1935	14.121	5.111

Porast članov se kaže prav v dobi, ko so vodili fašistični »delavski voditelji« najbolj divjo gonjo proti našim organizacijam. To je sad neverjetne agilnosti naših sodrugov v Srbiji.

Obratnih zaupnikov so imele naše organizacije v 48 velikih obratih 170 in le 5 nasprotniki.

V štirih letih so imeli srbski delavci 35 stavk z 9020 delavci in delavkami. Popolnoma uspelo je 25 stavk, 6 deloma, le 4 stavke so bile brez uspehov.

Posebno pozornost posvečajo srbski sodruzi rudarjem. Organiziranih je že 1814.

Na konferenci je bil izvoljen tudi pokrajinski odbor URSS-ja.

Sovjetske čete osvajajo v kitajskem Turkestanu mesto za mestom brez boja, kakor pravijo, povsod navdušeno sprejete.

Eno govore, drugo delajo

Pomirjenje javnega življenja

Avstrijski režim še vedno obsoja na dolgoletno ječo mnogo socialnih demokratov, ker so branili republikansko ustavo in zakone. Z brutalno silo je režim izvedel revolucijo proti ljudem, ki so branili prisežene pravice naroda. Tako se je zgodilo, da krvavo kaznujejo one, ki so hoteli izpolnjevati zakone tisti, ki so kršili ustavo in zakone ter bi v današnjih fašističnih diktaturah spadali na vislice.

Zgodilo se je nasprotno. Reakcijski revolucionarji so zmagali in sedaj izvajajo svoje sadistično sovraštvo proti socialnim demokratom.

Prav ob istem času pa govore o »pomirjenju« javnega življenja. Zatrli so svobodo, nihče ne sme povedati svojega mnenja, nihče ne sme sklicevati zborovanj, razvijati svojega načelnega programa kakor le vladodržci »revolucionarji«. Kako naj nastane tu pomirjenje? Kdo naj dela za pomirjenje? Kdo naj zastopa delavske, kmetiške in obrtniške interese, če o teh sploh govoriti ne sme? Kdo? Kako naj se dela za pomirjenje, če režimovci sede na svojih stoli in z raznimi zakoni o zaščiti kapitalističnega razreda, silijo ves narod, da molči. In, če ne molči, ga čaka dolgaletna kazen po zakonih, ki jih je ustvaril režim, da z njimi čuva svojo lastno nedotakljivost ter da v senci teh paragrafov onemogoča sodelovanje najširšega naroda.

V takih razmerah je v Avstriji pomirjenje nemogoče. Mogoča je le nova revolucija, za katero so take razmere najbolj pripravne.

O vzgoji mladine k samopomoči

Na Čehoslovaškem vzgajajo mladino v socialnem duhu ne le v šoli, ampak tudi javno.

Tako je minister za soc. skrbstvo, socialni demokrat ing. Nečas govoril 16. t. m. mladini po radiu. Rekel je med drugim, da naj šolski učenci sami tudi lajšajo zaradi nezaposlenosti nastalo bedo. Gospod učitelj Vam je gotovo že večkrat pojasnil, v kako težkih časih živimo in kakšne muke napravlja nezaposlenost onim rodbinam, ki jih zadene. Povedal Vam je tudi, da je znak nezaposlenosti in trdosrčnosti, če se vsakdo od nas ne potruži, da pomaga onim, ki trpe zaradi nezaposlenosti. Nezaposlenost, to strahovito zlo, se da odpraviti s pravičnejšim in boljšim urejenjem življenja, ki se zanj bore najboljše sile sveta.

Končno pozivlje minister, da naj si šolska mladina pomaga med seboj, učiteljstvo pa, da naj se ne upuha tudi otrokom nuditi vso pomoč.

B. Traven, Bombaž

II. Knjiga

Prevala Talpa 39

Kapela je odšla v drugo kavarno, dobila je, kar je zahtevala in kavarna je bila vsak večer dobro zasedena, čeprav ljudje tu ne posedajo po kavarnah ali restavracijah; sedejo samo za toliko časa, da pojedjo sladoleđ ali popijejo cocacolo. Potem zopet odidejo, ker se rajši sprehajajo po trgih ali posedajo po klopeh.

Toda kapela je zadržala ljudi, da so pojedli še en sladoleđ ali pa si privoščili še steklenico piva, in sicer tem rajši, ker je bil kavarnar toliko spodoben, da ni pijač radi tega nič dražje zaračunal.

Ta kavarna je bila od La Aurore oddaljena samo pet hiš in La Aurora je bila tako prazna, da je bila podobna razsvetljenemu mrliču. Senjora Doux je hotela pol luči ugasniti, ker jih je preveč gorelo; toda senjor Doux se je tej misli uprl. Vsako uro je odšel enkrat k kinu, ne da bi vzel klobuk ali si oblekel suknjič ali telovnik, da bi si ogledal tam nalepljene plakate. Poznal jih je že na pamet. V resnici je odšel tja samo, da bi preštel goste v La Moderni; kajti moral je mimo nje, če je hotel k kinu. Šel je mimo, ne da bi obrnil glavo. Tako se je vsaj zdelo. V resnici pa je vendar videl vsakega gosta v La Moderni in v svojo žalost je opazil tam mnoge, ki so sicer sedeli pri njem.

Nekaj dni si je vse to ogledoval. Potem pa se je postavil pred vrata svoje kavarne in je pazil, kdaj bo prišel mimo prvi violinist kapele iz La Moderne.

»Samo trenutek, senjor!«
»Prosim?«
»Ali nočete priti k meni? Plačam vam petdeset.«

»Obžalujem, dobivamo pet in šestdeset.«
»Toliko ne plačam.«
»My bien, senjor, adios.«¹⁾
Ko je minil teden, je violinista vnovič vprašal.
»Dobro, za petdeset, senjor.«
»Prav. Od petka dalje.«

Senjor Doux je planil k svoji ženi: »Pridobil sem si kapelo. Za petdeset. Imenitno.«

Kapela je sprejela ponudbo, ker ji je La Moderna odpovedala in ni mogla dobiti v mestu angažmana.

Toda smetana je bila že posneta. Ljudje so si zaželeli zopet nove kapele. V La Aurore je prišlo sicer dovolj gostov, vendar pa niti daleč toliko, kolikor jih je vsak večer sedelo v La Moderni. Senjor Doux je rekel kapeli, da leno igra. Godbeniki tega niso požrli, prišlo je do spora in zapustili so kavarno. Tako jim senjor Doux ni bil prisiljen odpovedati in si je prihranil denar.

¹⁾ »Dobro, gospod, zbogom.«

Proti polu dvanajsti uri je senjor Doux nehal vpisovati v knjige in je nato sedel h kosilu. Ob desetih je pospravil mrzlega petelina, ker mu je bilo do kosila predolgo. Sedaj je šele prvič pošteno jedel. Potem je šel spat, kajti sedaj ni bilo mnogo opravka; prišli so samo opoldanski gostje. Ob petih je zopet vstal, se umil in obril in pohitel v kavarno, kamor ga je gnala lakota.

Odtlej je ostal v kavarni do konca. Policija se tu ne briga za pravnost, za moralo in obnašanje ljudi. To prepušča ljudem samim. Kdor utegne in ima denar, da se valja vso noč po kavarni, pa naj! Zapravlja svoj denar, svoj čas in svoje zdravje. Če nima kavarnar več gostov, zapre že sam in ne potrebuje nikakih dobrih policijskih nasvetov ali kazni, saj je odrasel človek in ne dojenček, ki se ponesnaži še v plenice in še ne zna sam držati steklenice z mlekom. In ker ni policijske ure, ker nikogar ne veseli, da bi nagajal policiji in pokušal prepovedan sad, je v kavarni ob dvanajstih prav redko toliko gostov, da bi se izplačalo žgati luč. Kajti ljudje, ki morajo biti radi poklica pokonci, ne gredo v kavarno, nego v bare, kjer dobe ob vsaki dnevni ali nočni uri jedi in sicer ceneje ko v kavarni.

To pot smo imeli sila dela.

(Dalje prihodnjič.)

da jih nam še enkrat ponovijo. Po kratkem bivanju med nami, so se okrepčali med res proletarsko pristržnimi razgovori, na to pa se vrnili domov z avtobusom. Vsa publika, ki je do zadnjega kotička napolnila dvorano, se vam igralcem in pevcem prisrčno zahvaljuje za poset in vam želi obilo uspeha pri vašem nadaljnjem delu z željo, da bi se skoro zopet videli. — Družnost!

Misljinje

Posnemajte! S. Krajnc Franc iz Misljinje je daroval za tiskovni sklad Din 20.— iskre hvala!

Črna pri Prevaljah

Predavanje. V nedeljo, dne 29. t. m. ob 10. uri dopoldne se bo vršilo v prostorih gostilne Knez (Krulec) javno predavanje o temi »Pomen in namen raznih strokovnih organizacij«. Predaval bo s. Arh iz Zagorja. Ker je predavanje zelo zanimivo, bi bilo želeli, da se delavstvo udeleži predavanja v čim večjem številu.

Ptuj

Prva seja novega mestnega sveta se je vršila v ponedeljek ob 11. uri. Po zaprisegi je predsednik podal izjavo o delu in intencijah mestnega sveta, ki bo spoštoval zakone ter skrbel za splošno blaginjo meščanov. V gospodarstvu je napovedal štednjo in razbremenitev davkoplačevalcev, zaščito socialno šibkejših in javna dela, s katerimi se bo skušalo ublažiti bedo kolikor bo največ mogoče. Izrazil je tudi željo o skupnem sodelovanju med pridobitnimi krogi in duševnimi ter ročnimi delavci. V složenem skupnem delu ne sme biti ovira politično prepričanje. Delavstvo posebno pozdravlja iznešeno izjavo o svobodnih in tajnih volitvah. Zaradi skupnega dela pa je stvar kočljivejša, kajti v občinskem svetu ni nobenega zastopnika delavstva.

Naši novi mestni očetje naj bi vzeli v pretres vprašanje ogrevalnice.

Draginja narašča. Ne samo živila so poskočila v ceni, tudi cena drv se je zvišala na Din 90 za kubični meter. Nešteto delavskih družin bo primorano prezebat, ker si vsled malega ali bolje rečeno nobenega zaslužka ne morejo kaj nabaviti. Uverjeni smo, da bo mestna občina tudi letos najpotrebnejšim priskočila na pomoč z drvmi in premogom.

Potujoči brezposelni vseh poklicev, ki obiskujejo naš mestni urad, dobe nakazila za brezplačno kosilo. Otrpli od mraza si podajajo kljuko in pripovedujejo vsi obupani, kod vse so trkali na vrata in prosili za delo, seveda zaman. »Ni kredita, ni sredstev,« odgovarjajo oni, ki jim noben luksuz ni predrag...

Zamenhofova proslava. Dne 14. t. m. zvečer smo esperantisti tudi pri nas na si-

cer skromen, za to pa tem bolj iskren način proslavili rojstni dan največjega človekoljuba in genija dr. Zamenhafa. Malo nas je tukaj, ki se zavedamo velike važnosti in pomena svetovnega pomožnega jezika. — Kakor pa je resnična trditev, da pripada bodočnost proletariatu, tako je neizpodbitno dejstvo, da bo esperanto nekoč res svetovni jezik. V slučaju dovoljnega števila zainteresov bo otvorjen januarja v Ptuj novi tečaj za začetnike. — Vivu Esperanto!

Zabukovca

Za tiskovni sklad so darovali: ss. Kesič 1, Mlakar 2, Lazar 2, Steble 2, Korošec 2, Rihtar 1, Turnšek 1, Pogelšek 1, Rehar 2, Vočko 1, Kotar 1, Podpečan 1, Jovan 2, Marija Germađnik 2, nepoznan 1 Din; skupaj 21 Din.

Pobrežje pri Mariboru

Prvo delavsko kolesarsko društvo na Pobrežju priredil Silvestrov večer v gostilni Mottl (poprej Balon) s sledočim sporedom: ob 21. uri se bo predvajala gledališka predstava; ob 24. uri prenos starega leta v novo leto. Igra priljubljena godba (salonski orkester). Za obilno razvedrilo bo poskrbljeno. — Odbor.

Književnost

Jožef Hofbauer: »Pohod v zmedo«. Vojnih romanov smo dobili zadnja leta lepo število v vseh jezikih, pri vseh narodih. Postali so skoraj moda in ljudje, zlasti tisti ki so sami preživeli vojno z vsemi njenimi grozotami, so jih z navdušenjem brali, čeprav so se jim zdeli nekako tuji, daljni, skoraj bi rekli neresnični. Večina izmed njih je pač popisovala vzhodno fronto, boje med Nemci in Francozi, ki jih naši ljudje niso toliko poznali, vse je bilo navadno tudi preveč idealizirano, zamagleno. Zdjaj pa je izdala založba »Evalit« v Ljubljani, ki je izdala zadnja tri leta lepo število odličnih knjig, Jožefa Hofbauerja vojni roman »Pohod v zmedo«, ki se dogaja med našimi ljudmi na naših tleh. Slika nam italijansko fronto od začetka, ko je Italija napovedala Avstriji vojno, do razsula, ki je trhlo stavbo dvoine monarhije podrl kakor stolp iz kvart. Avtor, ki je vse te čase sam doživel, ki je prišel tudi med fante 17. in 27. polka, ki je prelivl svojo kri na Krasu in v Tirolih, je čudovito živo zajel vse to življenje in ga kot spreten risar opisal tako resnično, da bralec, zlasti tisti, ki je vse to sam doživel, ostrmi. Vse je opisal enako verno, vojake, ki šele na fronti v toči granat spoznajo otropo grozo vojne, tahiriranje v etapi, visoke vojaške dostojanstvenike, ki so mislili, da je vojna kakor partija šaha, domače v zaledju, ki stradajo in moledujejo

Delavski pravni svetovalec

Kranj.

(§ 220 o. z.)

Vprašanje: Ali je tovarnar dolžan plačati delavcem mezdo za čas, ko je bilo obratovanje vsled prekinitve električnega toka, ki ga tovarna dobiva od drugod, ustavljen?

Odgovor: § 220 obrtnega zakona določa, da mora prejeti delavec plačo, če je bil pripravljen delati, a ni mogel vsled takih okoliščin, katere so na strani službodajalca. Tudi prekinitve električnega toka je taka okoliščina, za katero napram delavcu delodajalec odgovarja in je zato dolžan delavcu mezdo tudi za čas prekinitve plačati. Popolnoma vseeno je, ali ima tovarnar lastno elektrarno ali ne. Delavec take prekinitve ni zakrivil in za njo tudi ne more odgovarjati.

Navodila za volitve delavskih zaupnikov.

Vprašanje: Ali dobi pri volitvah obratnih zaupnikov ona kandidatna lista, ki ne doseže količnika, mandat za največjim ostanom ali ne?

Odgovor: V smislu navodil za volitve delavskih zaupnikov se dodele oni mandati, ki še niso razdeljeni na podlagi količnika, onim kandidatnim listam, ki imajo največji ostanek. Pri tem pa je popolnoma vseeno, ali je dotična lista, ki ima največji ostanek, dosegla količnik ali ne.

Zavarovanje pri Bratovski skladnici in pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani.

Prevalje.

Vprašanje: Kot rudarski paznik sem bil zavarovan zoper bolezen, nezgodo in starost pri Bratovski skladnici in pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani. Zaradi nezgode mi je bila priznana časna 100-odstotna nezgodna renta. Zavarovan sem pri Bratovski skladnici kot polnopraven član že nad 35 let, pri Pokojninskem zavodu pa 192 mesecev.

Kakšne so moje pravice glede prejemanja pokojnine in nezgodne rente?

Odgovor: V smislu pravil Bratovske skladnice lahko prosite za pokojnino po dovršenih 35 letih članstva in, če ste stari najmanj 60 let. Ni vam treba v tem primeru dokazovati vaše onemoglosti. Če zaprosite za upokožitev in imate pravico do pokojnine, se vam zniža pokojnina za dve tretjini nezgodne rente, katero prejimate. V slučaju, če sta ti dve tretjini tako veliki kot pokojnina, ali pa večji kot pokojnina, potem Bra-

tovska skladnica izplačuje le nezgodno rento in ne pokojnino.

Pri Pokojninskem zavodu imate pravico do pokojnine po 40 letih članstva. Če ste pa stari nad 70 let, pa že po 5 letih članstva. Ker bržčas še niste stari nad 70 let, nimate pravice na pokojninsko rento.

Do onemoglostne (invaliditetne) rente pri Pokojninskem zavodu imate pravico po 10 letih članstva. Vi bi tedaj od Pokojninskega zavoda onemoglostno rento dobivali, če ne bi prejeli nezgodne rente pri Bratovski skladnici. Zakon o pokojninskem zavarovanju nameščencev določa, da se prejemanje onemoglostne rente od Pokojninskega zavoda ustavi, dokler prejema zavarovani kako drugo rento. Če bi bila renta Pokojninskega zavoda višja od rente Bratovske skladnice, potem bi vam moral Pokojninski zavod plačati samo razliko med obema rentama.

Višine pokojnine in rente pa vam ne moremo izračunati, ker nam niste poslali prav nobenih podatkov.

Širite naš list!

Zakon, ki prepoveduje dajati vojna posojila. Bankirji Zedinjenih držav so, ko so Zedinjene države 1917 vstopile v svetovno vojno, dajali vojna posojila raznim državam, ki jih sedaj le težko in z izgubami izterjajo. Zedinjene države bodo zaradi tega sklenile zakon, ki bo prepovedoval dajati posojila vojujočim se državam.

Svinčeni kristali „Rosenthal“ in „Meissen“ porcelani Tel. int. 20-30
Vse v to stroko spadajoče predmete za vsakdanjo uporabo in luksuz od najcenejše do najfinejše izdelave nudi
GUSTAV BERNHARD, zaloga stekla in porcelana, Maribor
ALEKSANDROVA CESTA ŠTEV. 17

Tovarna mesnih izdelkov JOS. BENKO
je odprla na najprometnejši točki Maribora, na vogalu
Glavnega trga in Gosposke ulice
v petek, dne 20. decembra 1935
svojo novo preurejeno prodajalnico
Stara prodajalna mesnih izdelkov na Aleksandrovi cesti 19 ostane še nadalje v obratu. Nova prodajalna na vogalu Gosposke ulice in Glavnega trga v lastni hiši, je urejena najmoderneje in najhigijeničneje s posebnimi hladilnimi omarami, tako, da bo dobilo občinstvo tudi v letnem času vedno vse mesne izdelke in meso v svežem in zdravem stanju.
Za obilen obisk se priporoča trvdka
JOS. BENKO.

»DRAVA«
Zavarovalna zadruga
Maribor, Trg Svobode
Slepa razna življenjska zavarovanja: Za slučaj smrti, doživetja, dote ženski in kapitala moški deci, starostne onemoglosti in invaliditete (renta) — vse pod najugodnejšimi pogoji. / Sprejemajo se krajevni zastopniki. / Zavarujte pri naši domači zavarovalnici!

Zahajajte v
„Podgrajsko klet“
Ljubljana, Mestni trg 13
kjer toči pristna dalmatinska vina po Din 8.—
pristna šljakerska vina po Din 10.— in 12.—
upokojeni rudar.

Snežke
in
copate
J. LAH
MARIBOR
GLAVNI TRG 2

Širite
„Delavsko Politiko“!

Kupite pri naših inserentih!

LJUDSKA SAMOPOMOČ reg. pomožna blagajna v Mariboru,
Grajski trg 7 :: Poverjeništvu:
Ljubljana, Tyrševa cesta 34
naznanja smrtne slučaje svojih članov v mesecu novembru 1935
Kalan Marija, zasebnica, Ljubljana
Šetinc Marija, prevžitkarica, Gaberje pri Brežicah
Gabrič Ivana, vdova po sodnem ravnatelju, Ljubljana
Marinič Julijana, učiteljica, Sv. Urban pri Ptuj
Mlinarič Genovefa, prevžitkarica, Starešinci p. Ivanici
Verčko Anton, splavar, Sv. Ožbald p. Brezno
Trampuš Franc, delavec, Loke p. Trbovlje
Breznik Georg, obratovodja, Marenberg
Dečko Marija, žena čevljarkega mojstra, Štore
Kancler Elizabeta, zasebnica, Maribor
Kovač Ana, prevžitkarica, Paka v Sav. dol.
Kriše Julijana, gospodinja, Smolnik
Lappi Ivan, prevžitkar, Murščak p. Sv. Jurij ob Ščavnici
Osojnik Marija, viničarka, Maribor
Kajnih Marija, žena učitelja in pos., Ptuj
Brenkovič Marija, delavka, Muretinci, Sv. Marijeta pri Pt.
Natlačen Ivan, Bočna p. Gornji grad
Kežmah Matevž, prevžitkar, St. Ilj v Slov. goricah
Hrastnik Janez, prevžitkar, Sv. Lenart nad Laškim
Šešerko Anton, prevžitkar, Maribor
Livk Janez, posestnik, Hom, Sv. Rupert na Dolenjskem
Gerlovič Ivan, hran. ravnatelj v pok., pos., Kostanjevica
Urek Anton, mizarški pomočnik, Sela p. Kapele-Brežice
Janžekovič Marijeta, šivilja, Samošani, Sv. Marijeta-Mošk.
Anderlul Jera, prevžitkarica, Lemberg
Maček Jakob, viničar, Malečnik p. Sv. Peter pri Mar.
Jaušovec Matija, prevžitkar, Kupetinci, Sv. Jurij ob Šč.
Feguš Jožefa, posestnica, Gorišnica, Sv. Marijeta niže Pt.
Podlunšek Marija, prevžitkarica, Maribor
Ogrinc Katarina, prevžitkarica, Stari log, Pragersko
Chlumsky Ana, vdova po strojevodji v pok., Petrovo selo
Zolner Barbara, zasebnica, Studenci pri Mariboru
Fajs Frančiška, žena prog. delavca, Studenice-Poljčane
Stavbej Karl, poštni služitelj, Vojnik
Doktorič Anton, davčni služitelj v pok., Ljubljana
Mauko Jožefa, zasebnica, Rabelčja vas
Hvalec Barbara, prevžitkarica, Mali Okič
Škrabar Cecilija, žena nadsprevodnika v p., Maribor
Klaiderič Marija, posestnica, Popovci, Sv. Vid pri Ptuj
Zelenko Franc, prevžitkar, Gomilce p. Sv. Urban pri Ptuj
Hren Barbara, prevžitkarica, Žeče p. Konjice
Kapus Franc, prevžitkar, Nova vas p. Lesce
Pajtlar Ana, prevžitkarica, Brežice
Dr. Bežjak Janko, višji šolski nadzornik v pok., Maribor
Po vseh umrlih se je izplačala pripadajoča pogrebšina
v skupnem znesku Din 421.300.—
Kdor še ni član »Ljudske samopomoči«, naj zahteva brez-
obvezno in brezplačno pristopno izjavo.
BLAGAJNIŠKO NAČELSTVO.

Zahtevajte vedno in povsod kruh in pecivo iz Delavske pekarnice v Mariboru. Telefon št. 2324